

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

การพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง
ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

THE DEVELOPMENT OF AN ACTIVITIES MODEL TO ENHANCE
SUFFICIENT CHARACTERISTICS THROUGH LOCAL SUFFICIENCY SCHOOL
FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS

วัฒนา ไตต่อผล^{*}, อุดม คำขาด^{**}, สุพิน ใจแก้ว^{***}

Wattana Taitorphon^{*}, Udom Khamkhad^{**}, Supin Jaikaew^{***}

(Received : May 1, 2022 / Revised : June 11, 2022 / Accepted : June 9, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และศึกษาผลการทดลองใช้ หลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา 2 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 สร้างและหาคุณภาพของรูปแบบขั้นที่ 2 ศึกษาผลการทดลองใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1.รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น 2. แบบประเมินคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น 3. แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและผลการทดลองใช้พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นหลังการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง, โรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น

---

^{*}, ^{**}, ^{***}อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

Email: watana2400@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to construct and examine quality of activities model to enhance sufficient characteristics through local sufficiency school for primary school students and to study the results of the implement the activities model ; sufficient characteristics through local sufficiency school after using this activities model and student satisfaction towards the activity model to enhance sufficient characteristics through local sufficiency school. The research and development were 2 steps; Step 1; Constructing and examining quality of activities model step 2 ; Study the results of the implementing the activities model. The research tools consisted of : 1) The activities model. 2) The evaluation sufficient characteristics 3) A questionnaire on the satisfaction towards the activities model to enhance sufficient characteristics. The results of the constructing and examining the activities model was appropriate to be used and the result of the implementing of the activities, students have sufficient characteristics after learned at a high level and the overall student satisfaction towards the activities model to enhance sufficient characteristics was at the highest.

Keywords: The activity model to enhance sufficient characteristics, the local sufficiency school

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา อย่างเป็นพลวัต การขยายตัวและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในสังคมโลก ส่งผลให้สังคมโลกต่างปรับตัวอย่าง รวดเร็ว การดำรงชีพคงอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน โลกทั้งใบถูกรอบคลุมด้วยเครือข่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในการเปิดโลกกว้างใบนี้ให้เชื่อมโยง ถ่ายเทข้อมูลวิทยาทานต่าง ๆ จากสุดขอบ โลกไปยังอีกที่หนึ่งของโลกใบนี้ภายในระยะเวลาเพียงเสี้ยววินาที กระแสการเปลี่ยนแปลงที่มีความเชี่ยวชาญ รวดเร็วนี้กำลังทำลายขนบธรรมเนียม ค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิม สังคมโลกกำลังเผชิญหน้ากับ สภาพแวดล้อมใหม่ที่กำลังเป็นไปอย่างต่อเนื่องสลับซับซ้อนหลาย ๆ ด้านด้วยกันพร้อม ๆ กัน (ชมพู่ โกติรัมย์ ,2555,หน้า3)การจัดการศึกษาและการเรียนรู้แบบเดิมที่เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ในก่อนศตวรรษที่ 21 นั้นจึงไม่สมบูรณ์ คงยังต้องส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้คนด้วย หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ที่ทุกคน ทุกประเทศสามารถนำไปใช้ในทุุกกิจกรรม ทุกสาขาอาชีพ และทุุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

สมดุล มั่นคง และยั่งยืน แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 - 11 มีความต่อเนื่องมาซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยทุกภาคส่วนใน สังคมไทยยังคงยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืนในทุกมิติขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ สำหรับคนไทยได้เริ่มรับรู้และเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยในพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงแรกนั้น จะทรงมีพระบรมราโชวาทว่า “พอมี พอกิน พอใช้” มิได้มีพระบรมราโชวาทตรง ๆ ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง”

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาแนวทางในการดำรงชีวิต และหลักในการปฏิบัติตนทำให้เกิดความพอเพียง ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งจะนำมาสู่ความเข้มแข็ง รวมถึงการมีความรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำหลักวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้เหมาะสมในการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบคอบต่อ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 12) เหล่านี้เป็นภูมิคุ้มกันทั้งทางด้าน วัตถุนิยม บริโภคนิยม เมื่อคนมีความเข้มแข็ง ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่เข้มแข็งของสังคมและขยายสู่รากฐานอันแข็งแรงของประเทศชาติต่อไป

จากแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 - 11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม มีความต่อเนื่องมาซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคนโดยระบบการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความสำคัญด้านคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ได้เน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเชื่อมโยงและสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาถึงภารกิจสำคัญดังกล่าว ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในสถานศึกษา โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดกรอบวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง มุ่งศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 16) ที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับคนไทยนั้นคือการดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงหลักการ 3 ห่วง ได้แก่ การมีเหตุผล มีความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน โดยอาศัย

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

รากฐานใน 2 เงื่อนไขคือ ความรู้และคุณธรรม ซึ่งเป็นการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนโดยเป็นไปตามเจตนารมณ์ของเป้าหมายดังกล่าว จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องให้พลเมืองของประเทศได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา โดยเฉพาอย่างยิ่งพลเมืองซึ่งอยู่ในวัยเรียนซึ่งเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง คือผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนอบรมและทำซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะ ซึ่งถูกทำลายด้วยพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การแข่งขันธุรกิจ การติดต่ออย่างไร้พรมแดนซึ่งผู้เรียนต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความมั่นคง และวัฒนธรรม เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่น พร้อม ๆ กับการสร้างเสถียรภาพของประเทศ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ และได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557 - 2560) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านต่าง ๆ โดยในยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558, หน้า 4) โรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นมุ่งหวังให้ผู้เรียนนั้นมีทักษะในการดำรงชีวิตต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย และพร้อมที่จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ พร้อมให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดจากตัวผู้เรียน ใน 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การดำเนินชีวิตบนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตัวเองที่ดี และตัวชี้วัดที่ 3 การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมการปกครอง, 2558, หน้า 11)

จากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขตามนโยบายของโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นที่เชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นในการสร้างและพัฒนารูปแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพอเพียงและเป็นคนดีของสังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ หลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 สร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1.1 การสร้างรูปแบบกิจกรรม

- ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล	จำนวน 1 คน
- ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบกิจกรรม	จำนวน 2 คน
- ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 1 คน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบกิจกรรม

- ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบกิจกรรม	จำนวน 3 คน

ขั้นที่ 2 ศึกษาผลการทดลองใช้

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 135 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกองโค อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบ

ตัวแปรที่ศึกษา คือ 1. คุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ขั้นที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ

ตัวแปรต้น คือ การเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ตัวแปรตาม 1. คุณลักษณะพอเพียง 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การดำเนินชีวิตบนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตัวเองที่ดี และตัวชี้วัดที่ 3 การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

2. ความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและคู่มือประกอบรูปแบบ มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

2. แบบประเมินคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ใน 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การดำเนินชีวิตบนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตัวเองที่ดี และตัวชี้วัดที่ 3 การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถ์ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมีค่าความเหมาะสมในภาพรวม ($\bar{X} = 4.65$, $S.D = 0.75$)

3. แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าความเหมาะสมในภาพรวม ($\bar{X} = 4.50$, $S.D = 0.75$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

- ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมและตัวชี้วัดตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา จากนั้นได้นำแนวคิดหรือสาระที่สอดคล้องกันมากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ

- ยกย่องรูปแบบการจัดกิจกรรม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) แนวทางการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ฐาน ได้แก่ แต่งกายสุภาพ สรรค์ อาหารดีพื้นบ้าน สวยงามประเพณีเดิม เพิ่มเติมภาษาบ้านเฮา 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- จัดทำคู่มือประกอบรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

- การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และคู่มือประกอบรูปแบบ จากนั้นทำการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและคู่มือประกอบรูปแบบ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

- ดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง รวม 16 ชั่วโมง

- หลังการทดลองดำเนินการวัดคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ใน 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การดำเนินชีวิตบนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตัวเองที่ดี และตัวชี้วัดที่ 3 การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถ์ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมด้วยแบบประเมินคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น จำนวน 15 ข้อ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

และประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ด้วยแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 รายการ โดยครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง จากนั้นนำคะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ
2. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะพอเพียง หลังเรียน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียน หลังเรียน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบกิจกรรม

1.1 การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์คุณลักษณะพอเพียง และแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ใน 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การดำเนินชีวิตบนเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตัวเองที่ดี และตัวชี้วัดที่ 3 การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมด้วยแบบประเมินคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น มีรูปแบบการจัดกิจกรรม 4 ฐาน ได้แก่ แต่งกายสุกสุรศรี อาหารดีพื้นบ้าน สวยงามประเพณีเดิม เพิ่มเติมภาษาบ้านเฮา จากนั้นเชื่อมโยงสาระสำคัญขององค์ประกอบของรูปแบบ ที่สังเคราะห์ ตามลำดับ ดังนี้

1). พัฒนาหลักการของรูปแบบ ดังนี้

1.1) สรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสะท้อนความคิดเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงโดยการให้ผู้เรียนเข้าไปมีประสบการณ์อย่างมีความหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและวางแผนในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ลงมือปฏิบัติและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาคิดพิจารณาในเชิงวิเคราะห์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้สึกประทับใจ

1.2) สรุปหลักการของรูปแบบ เป็นรูปแบบที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ เชื่อมโยงความดี ความงามจากชุมชนของตนเอง

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

1.3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

- เพื่อพัฒนาคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน

2). พัฒนากิจกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผลของรูปแบบ

ดังนี้

2.1) นำหลักการของรูปแบบการจัดกิจกรรม มาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงถึงแนวทางการจัดกิจกรรมที่เป็นไปตามหลักการ

2.2) สรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์การจัดกิจกรรม เชื่อมโยงกับหลักการของรูปแบบการจัดกิจกรรม ได้แนวทางการจัดกิจกรรมของรูปแบบกิจกรรม มี 4 ฐาน ได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย อาหารดีพื้นบ้าน สวยงามประเพณีเดิม เพิ่มเติมภาษาบ้านเฮา

2.3) นำสาระสำคัญของข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ในการกำหนดคุณลักษณะพอเพียง และแนวทางการเสริมสร้างของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมของรูปแบบ และการวัดและการประเมินผลของรูปแบบ

3) สรุปร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มี 5 องค์ประกอบคือ 1) หลักการหรือแนวคิดพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างกิจกรรม/เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล และ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.31)

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 การสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น หลังการใช้รูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.44) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัดและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D = 0.16)

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนารูปแบบจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1 ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือประกอบรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโครงสร้างกิจกรรม/เนื้อหา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเนื้อหาของกิจกรรม และจำนวนชั่วโมง 16 ชั่วโมง มีความสัมพันธ์กัน และการเข้าเรียนที่หมุนเวียนกันในลักษณะฐาน ทั้ง 4 ฐาน มีความสอดคล้องกัน เพราะแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม มีจำนวนเท่าๆ กัน นักเรียนทุกกลุ่มเข้าปฏิบัติกิจกรรมครบทั้ง 4 ฐาน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่นักการศึกษาได้เสนอไว้อย่างสอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ดีจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีทฤษฎี หลักการ และแนวคิดเป็นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ และองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการพัฒนา รูปแบบของ Joyce and Weil (2004)

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะพอเพียงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียง ตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ซึ่งประเมินโดยครูและผู้ปกครองสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินคุณลักษณะพอเพียงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรม ซึ่งประเมินโดยครูและผู้ปกครองพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของปัทมิตา ไหมรินทร์ (2559) ที่พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยความพอเพียงให้แก่ นักเรียนแล้ว นักเรียนมีคุณลักษณะของการดำเนินชีวิต อย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และมีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพิ่มมากขึ้น และอัญญรัตน์ นาเมือง (2556) กล่าวว่า นักเรียนสามารถในการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงจุดเน้นในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อตลอดถึงการประกอบอาชีพ นอกจากนี้กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น (2558) ยังพบว่า การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง เน้นความเป็นเลิศในทุกด้านตามอัจฉริยภาพของเด็กแต่ละคน ส่งเสริมทักษะชีวิตให้มี สุขอนามัย มีความปลอดภัย และมีคุณธรรม จริยธรรม และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดที่ 3 ที่พบว่า การดำเนินชีวิตตามมิติวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมนักเรียนมีความประพฤติด้านนี้สูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กษพร ศรีตะวัน (2553) ได้กล่าวว่า หลังจากทีนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความ พอประมาณ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

คือ มีความรับผิดชอบ พอใจในสิ่งที่ตนได้กระทำ พอใจในสิ่งที่ตนเองมี มีความกระตือรือร้นที่จะเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติม ด้านภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดีคือ เชื้อมันใน ตนเอง มองเห็นจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง รู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเอง มองโลกแง่ดี ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม และด้านความมีเหตุผล คือ เป็นคนมีเหตุผล กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่นและสอดคล้องกับกษพร ศรีตะวัน (2553) ได้กล่าวว่า หลังจากที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านเงื่อนไขความรู้ คือทำให้นักเรียนเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย สนใจเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดลำดับความสำคัญ และตัดสินใจได้เหมาะสม และเงื่อนไขด้านคุณธรรม คือ นักเรียนมีวินัยในตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักเสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพกฎ กติกาของสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช (2556) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ได้รับการสอดแทรกปลูกฝังในแต่ละรายวิชาจะส่งผลให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ สังคมน้อยๆ นักเรียนจะประหยัด ขยัน ซื่อสัตย์ อดทนและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 3 ข้อ คือ นักเรียนสามารถวางแผนการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ข้อมูลข่าวสาร นักเรียนใช้ทรัพยากรของ ส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงและเก็บรักษาดูแลอย่างดีและนักเรียนยอมรับและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทักษิณา เครือหงส์ และคณะ (2558) ที่กล่าวว่า นักศึกษานำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกมล แสงบุญ (2559) ที่กล่าวว่า นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ตามโครงการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยคุณผลจากการจัด กิจกรรมโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือนักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิทยาลัยช่างศิลป์ นครศรีธรรมราช (2556) ที่กล่าวว่า นักเรียนเข้าใจในการใช้เหตุผล เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักประมาณตนในการใช้จ่ายให้ความ ร่วมมือในการประหยัดพลังงาน และวัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ของตนเอง และ วัสดุ อุปกรณ์ในวิทยาลัย อย่างคุ้มค่า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยปฏิบัติงานตามความเชื่อในศาสนาของตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพิชามญญ์ แซ่จัน และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561) การปฏิบัติตามความเชื่อในศาสนา พร้อมทั้งเสริมสร้าง คุณธรรมจนมีความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมในสังคมและอยู่กับระบบนิเวศวิทยาอย่างสมดุล และสอดคล้องกับอัมพร เรืองศรี และจันทร์ชลี มาพุท (2553) ที่ใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะ ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ และด้านการมีภูมิคุ้มกันบนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประเมินโดยนักเรียนและผู้ปกครองมีข้อควรอภิปรายดังนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมทั้ง 4 ฐาน จะช่วยส่งเสริมความรัก ความสามัคคีความสัมพันธ์อันดีกับคนรอบข้าง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเองและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถี เอื้อราษฎร์ (2555) ที่พบว่า นักเรียนโรงเรียนผดุงนารีมีความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมฐาน กิจกรรมไปปรับใช้ในการเรียนรู้ อยู่ร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้านการแต่งกาย อาหาร การละเล่น และภาษา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สะท้อนรากเหง้าของบรรพบุรุษ ชุมชนท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ยอมรับในประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข รองลงมาคือความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 ฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมไม่เน้นภาคทฤษฎีส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติร่วมกัน นักเรียนจึงเกิดความสุขสนทน และมีความสุขกับการได้เรียนปนเล่นกับนักเรียนคนอื่น ส่วนข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด คือการได้มีโอกาสพูดภาษาของตนเองซึ่งเป็นภาษาของบรรพบุรุษที่มาจากภาษาลาวเวียงจันทร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ อาทิเช่น นักเรียนยังมีความอายที่จะพูดภาษา การที่นักเรียนต้องจดจำและสื่อสารคำบางคำเป็นเรื่องยาก เช่น คำว่า "พูด" ใช้คำว่า "ปาก" และ "ไปด้วยกัน" ใช้คำว่า "นำกัน" เป็นต้น ก็เป็นเรื่องยากที่นักเรียน จะจดจำได้แม้จะมีการจดบันทึกก็ตาม และ ผู้ปกครองบางคนไม่ได้ใช้ภาษาลาวในการสื่อสารกับลูกหลานที่บ้านในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมกลุ่มควรจัดกลุ่มนักเรียนโดยคณะให้มึนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนเองและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามศักยภาพของนักเรียน
2. กิจกรรมที่นักเรียนต้องออกนอกสถานที่เพื่อเก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน ครูควรชี้แจงและประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้านก่อนเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน
3. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Problem Based Learning) เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้จริง

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆ ในระดับชั้นที่สูงขึ้นโดยเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนหลายชนเผ่าเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความรักความสามัคคีในกลุ่มชนเผ่า

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

เอกสารอ้างอิง

- กขพร ศรีตะวัน. (2553). กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองแปนโนนสูงนาเชือกราษฎร์บำรุง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- กมล แสงบุญ. (2559). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านคิดเป็น ทำเป็นของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนพะยอมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2558). แนวทางการดำเนินโครงการโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น (Local Sufficiency School : LSS). ส่วนวิชาการและมาตรฐานสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชมพู โกติรัมย์. (2555). ศตวรรษที่ 21 ปัจจัยการผลิตที่ทำทลายก้าวอย่างที่ต้องปรับของไทย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. กรุงเทพฯ.
- ทักษิณา เครือหงส์ และคณะ. (2558). การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(พิเศษ), 616.
- ปติตตา ไมรินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมศักยภาพครูในการปลูกฝังคุณลักษณะพอเพียง แก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด จังหวัดเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: เทศบาลนครเชียงใหม่.
- พิชามญญ์ แซ่จัน และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพฯ. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 14(2), พ.ค.-ส.ค. 2561, 33-40.
- พิริยะ กรูณา. (2561). การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019”. ครั้งที่ 3 (360).กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

- ภักดี เอื้อราษฎร์. (2555). การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกรณีโรงเรียนผดุงนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 26. ปริญญาดุขฎิบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- วิทยาลัยช่างศิลปนครศรีธรรมราช. (2556). การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2545 - 2559). กรุงเทพฯ:
- อัญญรัตน์ นาเมือง. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา.วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 5(3)ก.ย. - ธ.ค. 2556,96.
- อัมพร เรืองศรี และจันทร์ชลี มาพุทธ. (2554). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุขฎิบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- Joyce, M. Weil, and M. Showers. (1992). **Models of Teaching** (4th ed.). Boston: Allyn andBacon: A Division of Simon & Schuster, Inc.
- Peter J. Keeves. (1988). **Model and Model Building. Educational Research Methodologyand Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Raj, M. (1996). **Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education** (Volume 3 (M – Z)). New Delhi: Anmol.
- Rich, Kerry & Rachel Briggs. **Making Links : Developing Children’s Thinking Skills using ICT**.Retrieved 25 January 2017, from http://primary.naace.co.uk/curriculum/pdf_think/Makeing%20link.pdf.